

som f.eks. regeringen har fremsat, men især et lovforslag, som skal undergives folkeafstemning, ikke i denne sammenhæng har noget at gøre med partiaktiviteter op til et folketingsvalg.

Et lovforslag om en folkeafstemning er noget andet end partiaktiviteter op til et folketingsvalg. Det tror jeg er en meget væsentlig skelnen og dermed også et meget væsentligt fundament for regeringens arbejde.

Her har embedsværket altså bistået og kan bistå regeringen i sædvanligt omfang. Jeg håber, at jeg hermed også har bidraget til at afklare en lille misforståelse.

Der har været en lille tendens til at sammenblende en folketingsvalgperiode med en periode op til afholdelsen af en folkeafstemning. Det er to forskellige ting:

Den ene beror på et lovforslag, hvor embedsværket kan bistå regeringen og regeringens arbejde på sædvanlig vis.

Den anden har vi en mangeårig tradition for praksis om. Når der er udskrevet folketingsvalg, så er det klart, så er vi ovre i en helt anden fase.

Det andet yderpunkt jeg vil nævne, gælder, at embedsværkets bistand altid skal ske med respekt for sandhedspilten. Heri ligger, at embedsværket ikke må give oplysninger, der er urigtige eller vildledende, eller medvirke til, at ministeren gør det. Og heldigvis kan jeg glæde mig over, at det heller ikke sker. Det er i hvert fald helt exceptionelt – helt exceptionelt – undtagelsen, hvor det bare antydningvis er oppe til diskussion.

Som sagt, vi har et meget dygtigt embedsværk i Danmark, og et embedsværk, som også fungerer under skiftende regeringer, og det synes jeg virkelig vi skal passe godt på. Det nyder det danske demokrati overordentlig stor gavn af.

Embedsmænds bistand til ministrenes politiske virksomhed skal ligge inden for disse to yderrammer, jeg har prøvet at omtale her. Og rammerne sikrer, at embedsmændene på den ene side kan yde ministrene den rådgivning og bistand, som er naturlig og nødvendig af hensyn til deres funktion som politiske chefer, og på den anden side bevare den integritet og troværdighed, som er et grundlæggende led i vores statssystem, og som er en nødvendig forudsætning for, at forskellige regeringer eller ministre trygt kan lade sig rådgive af de samme embedsmænd.

Det er for mig at se en retstilstand, som vi kan være rigtig godt tjent med.

Forhandling

Frank Dahlgaard (UP):

Statsministerens budskab var jo for så vidt ganske klart – jeg synes ikke specielt tilfredsstillende – men det var, at gældende ret er god nok, og gældende praksis er god nok, og statsministeren citerede flittigt fra den ene og den anden betænkning.

Men statsministerens synspunkt er jo ikke det eneste i denne her sag. Jeg kan henvise til den tidligere undervisningsinspektør Agnete Engberg, som i dagbladet Politiken den 13. november sidste år skrev en kronik, der hedder »Demokratiets vagtmestre«, og hun har et noget andet syn på denne sag. Hun taler om en ny politisk kultur, hun taler om, at der er sket et skred, hun taler om, at der er et problem. Jeg mener, at det er rigtigt.

Når statsministeren så citerer, som han gør, fra de forskellige betænkninger, bl.a. DJØF-betænkningen fra september 1993, så giver det et ensidigt billede, på samme måde som vi også har oplevet i min tid i Folketinget, og det er ikke mere end godt 6 år, at når der kommer oplysninger – ikke altid, men indimellem – fra administrationen og svar på spørgsmål, så er de ikke forkerte, men de giver alligevel et ensidigt billede, typisk ved at man fortier relevante kendsgerninger.

Som gammel journalist ved jeg alt om, at den hyppigste form for løgn er at fortie relevante kendsgerninger. Og der er et problem.

Jeg kan citere fra DJØF-betænkningen september 1993, side 123, hvor man skriver, at arbejdsgruppen bag betænkningen, og jeg citerer: »... har drøftet denne udvikling nøje og finder, at der i praksis bør trækkes en grænse, således at »rene« partiaktiviteter bør holdes uden for de ministerielle systemer.«

Men her er altså i virkeligheden tale om konklusionen i den rapport, som siger, at der bør trækkes en grænse. Der er behov for at trække en grænse. Det er i 1993. Og lige præcis den sætning er der også henvist til i den senere rapport, den fra maj 1998, som statsministeren også citerede fra.

Tager man DJØF-rapporten fra 1993, så taler man længere nede på side 123 om, at der er en risiko for, at embedsmændene reelt bliver aktører i det partipolitiske spil med uheldige konsekvenser for administrationens integritet og troværdighed. Og det er jo det, der er problemet.